

## **D E C Y Z J A**

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* (tekst jednolity Dz. U. z 2022r., poz. 140) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku *Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jednolity Dz. U. z 2024r., poz. 572), **po rozpatrzeniu wniosku** Wójta Gminy Klwów z dnia 5 grudnia 2024 roku, znak: RPŚ.I.6873.3.2024, w sprawie uznania działki ewidencyjnej nr 1868 (obręb Drążno, gmina Klwów) za mienie gromadzkie, **Starosta Przysuski**

### **o r z e k a**

**o odmowie uznania, iż** nieruchomość oznaczona jako działka o numerze ewidencyjnym 1868 (obręb Drążno, gmina Klwów) **stanowi mienie gromadzkie.**

### **U z a s a d n i e n i e**

Do Starosty Przysuskiego w dniu 10 grudnia 2024 roku wpłynął wniosek Wójta Gminy Klwów z dnia 5 grudnia 2024 roku, znak: RPŚ.I.6873.3.2024, w sprawie uznania działki ewidencyjnej nr 1868 (obręb Drążno, gmina Klwów) za mienie gromadzkie. Do wniosku załączono dwa oświadczenia mieszkańców miejscowości Drążno, wg których przedmiotowa działka na przełomie lat 1933 – 1954 stanowiła nieruchomość, która miała zawsze charakter publiczny, ogólnodostępny i służyła nie tylko lokalnej społeczności ale wszystkim jej użytkownikom. Z informacji wskazanych we wniosku Gminy Klwów wynika, iż na działce tej znajduje się basen, z którego pobierana była woda na cele przeciwpożarowe oraz stanowiła miejsce wodopoju dla bydła, koni, owiec i kóz.

Zgodnie z zapisami art. 8 ust. 1 ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3 tej ustawy, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Decyzję, o której mowa w art. 8 ust. 1 ww. ustawy, wydaje się biorąc pod uwagę stan nieruchomości istniejący w dacie wejścia w życie ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych*, tj. w dniu 5 lipca 1963 roku, dlatego ma ona charakter deklaratoryjny, co oznacza, że rozstrzygnięcie to jedynie poświadcza stan prawny nieruchomości istniejący w powyższej dacie.

W związku z powyższym w dniu 16 grudnia 2024 roku Starosta Przysuski – zawiadomieniem z dnia 16 grudnia 2024 roku, znak: ŚR-X.6821.5.2024.KZ – wszczął postępowanie administracyjne w przedmiocie wniosku. Informację o wszczętym postępowaniu w przedmiocie wniosku podano do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Drążno oraz przez wywieszenie zawiadomienia z dnia 16 grudnia 2024 roku, znak: ŚR-X.6821.5.2024.KZ, w Urzędzie Gminy Klwów oraz w Starostwie Powiatowym w Przysusze, a także przez zamieszczenie na stronach BIP powyższych urzędów.

Po przeanalizowaniu posiadanej dokumentacji geodezyjnej stwierdzono, co następuje: w zapisach prowadzonej przez Starostę Przysuskiego ewidencji gruntów i budynków, przy działce ewidencyjnej nr 1868, położonej w miejscowości (w obrębie ewidencyjnym) Drążno, gmina Klwów, jako władający („*inny rodzaj władania*”) widnieje zapis „*Wspólnota wsi Drążno*”, natomiast nie ma tam wzmianki o prezydium gromadzkiej bądź powiatowej rady narodowej. Z uzyskanej z Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru tutejszego urzędu informacji i dokumentacji wynikało, iż zapisu „*Wspólnota wsi Drążno*” jako podmiotu władającego działką nr 1868 (obręb Drążno, gmina Klwów) dokonano w roku 2020 na podstawie rejestrów gruntów prowadzonych dla wsi Drążno, założonych w 1968 roku.

Na podstawie protokołu ogłoszenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Drażno z dnia 16 maja 1968 roku, sporządzonego po zebraniu oświadczeń stron zainteresowanych i przedłożonych przez nich dokumentów, sporządzono rejestr ewidencji gruntów wsi Drażno, w którym dla działki nr 1868 ujawniono władającego, tj. Wspólnotę wsi Drażno.

W celu zebrania pełnego materiału dowodowego w sprawie Starosta Przysuski, na etapie toczącego się postępowania administracyjnego, podjął czynności zmierzające do pozyskania dokumentów archiwalnych dotyczących miejscowości Drażno. W tym celu tutejszy organ wystąpił do Archiwum Państwowego w Radomiu i Archiwum Państwowego w Kielcach o udzielenie informacji odnośnie posiadanych dokumentów dotyczących gruntów wsi Drażno. Tutejszy organ zwrócił się także do Sądu Rejonowego w Przysusze V Wydziału Ksiąg Wieczystych o udzielenie informacji czy dla ww. działki jest lub była prowadzona księga wieczysta. Sąd Rejonowy w Przysusze V Wydział Ksiąg Wieczystych pismem z dnia 24 grudnia 2024 roku, znak: DZKO/RA1P/000000064/24, poinformował, iż dla przedmiotowej działki nie była prowadzona księga wieczysta. Pismem z dnia 18 grudnia 2024 roku, znak: OIII.6341.530.2024.ACh, Archiwum Państwowe w Kielcach poinformowało tutejszy organ, iż po przeprowadzeniu kwerendy w zespołach archiwalnych odnaleziono jedynie materiały archiwalne dotyczące scalenia gruntów wsi Drażno. Pismem z dnia 8 stycznia 2025 roku, znak: OUZ.6341.170.2024 (przesłanym drogą mailową), Archiwum Państwowe w Radomiu przekazało informację, iż kwerenda przeprowadzona w zespole pn. *Urząd Gubernialny Radomski do Spraw Włościańskich z lat 1864 – 1917 [1938]* doprowadziła do odnalezienia tabeli likwidacyjnej wsi Drażno, gm. Klwów, pow. Opoczyński (sygn. 4460) z lat 1867 – 1908. W ww. zespole znajduje się również jednostka dotycząca urządzenia włościan wsi Drażno, gm. Klwów, pow. Opoczyński (sygn. 2282) z lat 1865 – 1914, a w jednostce tej odnaleziono postanowienie Komisarza Opoczyńskiego nr 54 z 1893 roku do tabeli likwidacyjnej. Poszukiwania przeprowadzone w zespole pn. *Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, kieleckiej, Lubelskiej i Siedleckiej z lat [1773 – 1884] 1885 – 1918* nie doprowadziły do odnalezienia materiałów dotyczących wsi Drażno. Po przeanalizowaniu przekazanych informacji Starosta Przysuski wystąpił do Archiwum Państwowego w Radomiu o przekazanie kopii powyższych dokumentów. W dniu 15 stycznia 2025 roku do tutejszego urzędu wpłynęła – przy piśmie z dnia 10 stycznia 2025 roku, znak: OUZ.6341.170.2024 – przedmiotowa dokumentacja z Archiwum Państwowego w Radomiu. W związku z tym, iż pozyskana dokumentacja sporządzona była w języku rosyjskim, Starosta Przysuski podjął czynności zmierzające do dokonania tłumaczenia pozyskanych dokumentów i po otrzymaniu przetłumaczonego materiału dowodowego – przeprowadził jego analizę.

Przeprowadzona analiza zgromadzonego materiału dowodowego wykazała, iż w tabeli likwidacyjnej wsi Drażno, poza wykazem indywidulanych gospodarstw, które przeszły w posiadanie chłopów na podstawie Najwyższych Dekretów z dnia 19 lutego 1864 roku (gospodarstwa podlegające pod Dekrety z dnia 26 maja 1846 roku i 19 lutego 1864 roku), znajdują się także „nieużytki”, nieprzypisane indywidulanie do konkretnych gospodarstw, o ogólnej powierzchni 8 mórg i 20 prętów. W Postanowieniu Komisarza Spraw Włościańskich Powiatu opoczyńskiego Guberni Radomskiej nr 54 z dnia 19 maja 1893 roku wskazano, iż przy sporządzaniu Tabeli likwidacyjnej wsi Drażno, wchodzącej w skład majątku Sulgostów, w celu ustalenia powierzchni ziemi chłopskiej, zostały przyjęte za podstawę chłopska i dodatkowa tabela z 1846 i 1861 roku, w wyniku czego nadziały chłopskie tejże wsi zostały ustalone w tabeli o łącznej powierzchni 329 mórg i 204 prętów. W uwidocznionej w tym postanowieniu tabeli widnieje zapis, iż na podstawie dobrowolnego porozumienia zawartego 13 stycznia 1891 roku i poświadczonego przez Komisarza 5 maja tegoż roku za rezygnację z serwitutów przeszła na własność chłopów wsi Drażno określona ilość ziemi na własność odrębną (indywidulaną) oraz określona ilość ziemi na własność wspólną („Na własność wspólną razem wspólnoty wiejskie”).

Aktualnie w zapisach ewidencji gruntów i budynków działka nr 1868 jest jedyną nieruchomością, co do której jako władający przypisana jest „*Wspólnota wsi Drążno*”, zaś powierzchnia tej działki wynosi 0,91 ha. Powyższe wskazuje, iż była to nieruchomość otrzymana tytułem wynagrodzenia za zniesienie służebności we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania ogółowi uprawnionych do wykonywania służebności, tj. chłopom wsi Drążno. W odnalezionym i pozyskanym materiale dowodowym nie odnaleziono natomiast żadnych dokumentów potwierdzających stanowiska zawarte w załączonych do wniosku Gminy oświadczeniach dwóch mieszkańców miejscowości Drążno, aby działka ta przed rokiem 1963 stanowiła mienie gromadzkie.

Wg zapisów art. 1 ust. 1 ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* wspólnotami gruntowymi podlegającymi zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w ww. ustawie są nieruchomości rolne, leśne oraz obszary wodne nadane w wyniku uwłaszczenia włościan i mieszczań-rolników na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania ogółowi, pewnej grupie lub niektórym mieszkańcom jednej albo kilku wsi, jak również nieruchomości wydzielone tytułem wynagrodzenia za zniesienie służebności, wynikające z urządzenia ziemskiego włościan i mieszczań-rolników, na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania gminie, miejscowości albo ogółowi uprawnionych do wykonywania służebności. Zachowane i odnalezione dokumenty, o których mowa powyżej, dają podstawę do stwierdzenia, iż przed dniem 5 lipca 1963 roku (tj. przed dniem wejścia w życie ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych*) na terenie miejscowości Drążno (gmina Klwów) istniała nieruchomość wydzielona tytułem wynagrodzenia za zniesienie służebności, wynikająca z urządzenia ziemskiego włościan, na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania ogółowi uprawnionych do wykonywania służebności.

Zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 1 ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie. Decyzja, o której mowa wyżej, ma charakter deklaratoryjny i poświadcza stan prawny ustalony w dniu wejścia w życie ww. ustawy, tj. w dniu 5 lipca 1963 roku. W dacie wejścia w życie ww. ustawy nie istniały gromady w strukturze podmiotów zarówno władzy państwowej jak również gminy jako związki samorządu terytorialnego. Stąd też art. 8 ust. 1 tej ustawy przewidywał możliwość przypisania danej nieruchomości do wspólnoty gruntowej bądź do mienia gromadzkiego, które to mienie nie było tożsame z mieniem gminnym w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie terytorialnym*. Dopiero bowiem ta ustawa powoływała gminę jako wspólnotę samorządową wraz z odpowiednim terytorium, jak również nadawała uprawnienia gminom w sferze własności i innych praw majątkowych, określając te uprawnienia mieniem komunalnym. Natomiast w dniu wejścia w życie ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* podmiotem własności mienia gromadzkiego było Państwo. Decyzja wydana na podstawie art. 8 ust. 1 ww. ustawy może jedynie rozstrzygać wg stanu ustalonego na dzień wejścia w życie ww. ustawy, czy majątek stanowił wspólnotę czy też mienie gromadzkie (mienie państwowe). Jak wynika z zapisów art. 1 ust. 2 ww. ustawy definicja mienia gromadzkiego zawarta jest w przepisach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 roku *w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania* (Dz. U. z 1962, Nr 64, poz. 303). Przez mienie gromadzkie należy rozumieć mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku *o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych* (Dz. U. z 1954 r., Nr 43, poz. 191) stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe, a przez dawne gromady należy rozumieć gromady istniejące do dnia wejścia w życie ww. ustawy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w wyroku z dnia 3 grudnia 2009 roku, Sygn. II SA/Ke 615/09, stwierdził, iż istotny dla ustalenia czy dana nieruchomość była mieniem gromadzkim, był jej stan prawny w okresie poprzedzającym datę wejścia w życie ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych*,

a w szczególności to, czy nieruchomość taka należała do dawnych czyli istniejących w okresie od 1933 do 1954 roku gromad jako jednostek samorządu terytorialnego, mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków. Pozyskany materiał dowodowy nie doprowadził do odnalezienia jakichkolwiek dokumentów potwierdzających fakt, iż nieruchomość oznaczona jako działka nr 1868 (obręb Drążno, gmina Klwów) przed rokiem 1963 mogła stanowić majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, natomiast pozwolił na dokonanie ustaleń, iż przed dniem 5 lipca 1963 roku w miejscowości Drążno istniała nieruchomość, która stanowiła wspólnotę gruntową w rozumieniu zapisów ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych*.

Po zebraniu i przeanalizowaniu całego materiału dowodowego Starosta Przysuski – pismem z dnia 5 marca 2025 roku, znak: ŚR-X.6821.5.2024.KZ – zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiocie wniosku oraz o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz o przysługującym stronom prawie do wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji. Informację o zakończonym postępowaniu dowodowym w przedmiocie wniosku podano do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Drążno oraz przez wywieszenie zawiadomienia z dnia 5 marca 2025 roku, znak: ŚR-X.6821.5.2024.KZ, w Urzędzie Gminy Klwów oraz w Starostwie Powiatowym w Przysusze, a także przez zamieszczenie go na stronach BIP powyższych urzędów.

Stosownie do zapisu art. 8 ust. 1 ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie. W związku z wykazaniem, iż przedmiotowa działka stanowiła wspólnotę gruntową nie zaś mienie gromadzkie, Starosta Przysuski odmówił uznania działki nr 1868 (obręb Drążno, gmina Klwów) za mienie gromadzkie.

Przed wydaniem decyzji Starosta Przysuski – zgodnie z zapisami art. 10 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego* – zapewnił stronom możliwość wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Na etapie prowadzonego postępowania do tutejszego organu nie wpłynęły żadne wnioski bądź uwagi w przedmiocie toczącego się postępowania i zgromadzonego materiału dowodowego.

**Biorąc pod uwagę stan faktyczny i prawny orzeczono jak w sentencji decyzji.**

### **Pouczenie**

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Mazowieckiego (Pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa) za pośrednictwem Starosty Przysuskiego w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania przez doręczenie tutejszemu organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia tutejszemu organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zwolnione z opłaty skarbowej za wydanie decyzji, zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. *o opłacie skarbowej* (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz. 2111 ze zmianami).

Z up.Starosty  
Dyrektor Wydziału  
Ochrony Środowiska i Rolnictwa

### **Otrzymują:**

1. Wójt Gminy Klwów  
ul. Opoczyńska 35  
26-415 Klwów

2. Urząd Gminy Klwów (celem wywieszenia decyzji w Urzędzie Gminy Klwów na okres 14 dni oraz umieszczenia jej na BIP-ie Urzędu)
3. Sołtys wsi Drażno (celem podania decyzji do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Drażno i wywieszenia jej na tablicy ogłoszeń Sołtysa wsi na okres pełnych 14 dni)
4. Aa (tablica ogłoszeń i BIP tutejszego urzędu)

*Zgodnie z zapisami art. 8 ust. 6 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych niniejszą decyzję podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Drażno oraz przez wywieszenie w Urzędzie Gminy Klwów i w Starostwie Powiatowym w Przysusze na okres 14 dni, a także zamieszcza się ją w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) gminy i powiatu.*